

at blive omtrent $\frac{1}{3}$ af Anlægscapitalen, men vel at mærke, naar Banen kom til at ligge paa et Terrain, som det paa Østkysten, vel at mærke, naar Befolkningen steg til en Sum af 400,000 Rd. eller Mere pr. Miil; hvis man derimod lægger Banen paa Høideryggen, og, hvis det skulde være rigtigt, hvad jeg dog meget maa betvivle, skjøndt den ærede Rigsdagsmand med stor Bestemthed sagde det, at den saa skulde koste $\frac{1}{3}$ Deel mindre, saa vilde det jo efter denne Opgivelse blive den hele Værdi, som Staten kom til at tilkøbe. Nu troer jeg vel ikke, at det er ganske vist, at Forskjellen paa Anlægscapital imellem en Bane paa Østkysten og paa Høideryggen vil vise sig i det Forhold, men ikke desto mindre vil det dog være forbundet med stor Betænkelse fra Statens Side at indlade sig paa den sidste Linie; thi det maa vel erindres, at, naar Banen er der, saa koster det Endeel at bruge den, og det er jo ikke saa aldeles afgjort, at selve Driftsomkostningerne skulde kunne dækkes ved, hvad Banen indbringer.

Judenrigsministeren: Den ærede Rigsdagsmand rettede det Spørgsmaal til Regjeringen, om den holder fast ved en Linie langs Østkysten, eller, som han udtrykte sig, tæt ved Søen, og med Sidebaner fra Randers op til Skjern. Finantsministeren har, efterat have gennemgaaet samtlige Sagens Acter, troet at burde holde fast ved en Bane, ført igjennem et befolklet Terrain, altsaa paa den østlige Side af Jylland, hvormed der aldeles ikke er sagt, at den skal ligge nær ved Kysten; tværtimod er det, saavidt jeg veed, forudsat, at den skal ligge 2 à 3 Miil eller længere fra Kysten. Dernæst foreligger det aldeles ikke her, at Herr Peto, for hvis Dygtighed og Formuenhed jeg har al Agtelse, har villet erklære sig for en Høidebane; jeg troer rigtignok, at den ærede Rigsdagsmand har udtalt det, men jeg har hørt Andre udtale, at det aldeles ikke er afgjort, at han vil erklære sig for den, men derimod er det en Erfaringsfætning, som jeg i det Mindste har hørt bekræfte af alle dem, der have beskæftiget sig med Jernbaner og forestaaet Bygningen af saadanne, og navnlig har jeg

hørt det bekræfte af Directeur Schäffer, at det, som først og fremmest gjør en Bane rentabel, er, at den gaaer igjennem en befolklet Egn, ingenlunde fordi den derved vinder en Indtægt af dem, som komme reisende udenlands fra, saafom Probenreuterne, men fordi selve Befolkningen naturligen foranlediges til at bevæge sig paa Banen. Naar man altsaa dertil lægger dette, at der er Baner, som ikke have kunnet bære Mere, end deres Driftsomkostninger og neppe det, saa synes det ganske sikkert, at en forstandig Forstigtighed fra Regjeringens Side fordrer, at man holder sig til det befolkede Terrain paa den østlige Side. Iøvrigt er der aldeles ikke tænkt paa at fastsætte Noget med Hensyn til Sidebanerne, mindre paa at gjøre dem til Betingelse for Entreprenøren, eller at dette skulde være Gjenstand for Forhandling med ham, og naar endelig den ærede Rigsdagsmand mener, at det vil koste tre Gange saa Meget at anlægge en Bane paa den østlige Side som paa Høideryggen, saa troer jeg, at han i høieste Maade feiler. Den Mand, som man ellers bebrejder, at han er saa overdreven streng i sine Overflag og Forordringer, Regjeringens technische Consulent, har meent, at Forskjellen kun vilde blive en Fjerdedeel, idet den kun angaaer Jordarbejderne, da alle de øvrige Udgifter omtrent blive de samme; det maa altsaa overveies, af hvor stor Betydning en saadan Forskiel i Henseende til Jordarbejderne er, i Sammenligning med den Udgift til Forrentning, der ligger deri, at Districtet er befolklet, og jeg for mit Vedkommende anseer det for meget sandsynligt, at Herr Petos Besuldmægtigede maaskee vil komme til det samme Resultat som det, hvorfor Regjeringen har erklæret sig. Han vil maaskee gjøre adskillige Forordringer, f. Ex., at Banen skal vige en Miil fra hist og her; han vil maaskee fastsætte visse Sidebaner, som han mener ikke ville kunne betale sig, men disse Spørgsmaal ville jo netop blive Gjenstand for de Forhandlinger, som Rigsdagen har ønsket, at der maatte finde Sted. Jeg har tænkt mig, at jeg vilde comitere en enkelt Mand, som jeg anseer som særdeles skiftet dertil, til at træde i Underhandling med Hr. Peto eller hans Besuldmægtigede, dersom han overhovedet nu vil gaae ind paa